

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: **B. S.**
nar. X
st. přísl. X
pobytem X

proti
žalované: **Policie České republiky,
Krajské ředitelství policie Zlínského kraje,
odbor cizinecké policie
sídlem Třída Tomáše Bati 44, 760 01 Zlín**

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2021, čj. KRPZ-100257-29/ČJ-2021-150026-SV

takto:

- I.** Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Zlínského kraje, odboru cizinecké policie ze dne 3. 10. 2021, čj. KRPZ-100257-29/ČJ-2021-150026-SV **se z r u š u j e** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II.** Žalobci **se n e p ř i z n á v á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalovaná **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou ze dne 27. 10. 2021 žalobce brojil proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2021, čj. KRPZ-100257-29/ČJ-2021-150026-SV (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaná rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění na dobu 90 dnů do dne 1. 10. 2021 do 29. 12. 2021 ve smyslu ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“ nebo „ZPC“).

II. Napadené rozhodnutí

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná odkázala na ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců (dále jen „ZPC“), jakož i relevantní ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 3, 4 ZPC. Shrnula rozhodné skutečnosti pro zajištění žalobce.
2. Z podkladů pro rozhodnutí vyplývá, že žalobce byl zajištěn dne 1. 10. 2021 ve 23:20 hod. na ulici Záhlinická v Hulíně, kde potkala policejní hlídka skupinu čtyř osob nemluvících česky. Na výzvu k předložení dokladů odpověděli, že žádné nemají. Žalobce byl jedním z nich. Lustrací v informačních systémech cizinců bylo zjištěno, že žalobce nedisponuje v současné době žádným vízem či jiným oprávněním k pobytu, na základě něhož by byl oprávněn pobývat na území ČR. Proto s ním bylo zahájeno řízení o uložení správního vyhoštění.
3. Při výslechu žalobce uvedl svou totožnost a vypověděl, že je státním příslušníkem Indické republiky. Měl obavy o svůj život, tak se vydal na cestu do Evropy přes Srbsko, a Slovensko dále kamionem až do ČR. Nikde nežádal o udělení mezinárodní ochrany, ani v EU nikoho nemá. Sdělil, že nemá žádnou cílovou zemi a je mu jedno, kde zůstane. Cestovní doklad nechal v Srbsku.
4. Ze shromážděných podkladů bylo jednoznačně prokázáno, že žalobce nejméně dne 1. 10. 2021 pobýval na území ČR bez platného cestovního dokladu a bez platného oprávnění k pobytu, ačkoliv k tomu nebyl oprávněn.
5. Podle názoru žalované existuje v jeho případě vážné nebezpečí zmaření výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce neskytá jakoukoliv záruku, že bude plnit povinnosti správním orgánem uložené. V jeho případě navíc není hodnověrně prokázána totožnost, neboť žalobce nemá cestovní doklad ani jiný doklad totožnosti.
6. Na základě shora uvedeného přikročila žalovaná k zajištění žalobce, neboť mírnější opatření by nebyla účinná, jakož ani účelná. Doba zajištění byla stanovena podle ustanovení § 125 odst. 1 ZPC na dobu 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody žalobce, tj. od 1. 10. 2021 do 29. 12. 2021 a s přihlédnutím ke složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Žalovaná uvedla, že je nutno ověřit totožnosti žalobce prostřednictvím zastupitelského úřadu Indie a dále nechat vystavit náhradní cestovní doklad. Zároveň žalovaná vyjádřila názor, že tímto opatřením nebude nijak zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce.
7. Podrobněji žalovaná uvedla, že přihlédla k době, která je nutná k zabezpečení přepravních dokladů, kde Ředitelství služby cizinecké policie jako příslušný orgán

obstarává letenku nebo vyjednává průvoz cizince přes jiné státy EU a komunikuje s domovským státem o vzetí cizince zpět. Doba k zajištění náležitostí se pohybuje v první polovině zákonného rozpětí doby umožňující zajištění cizince.

III. Žaloba

8. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl následující žalobní body. V prvním žalobním bodě poukázal na to, že napadené rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností ve svém výroku ve vztahu k jeho odůvodnění. Podrobněji uvedl, že tato nepřezkoumatelnost spočívá v chybě v právním ustanovení, podle něhož byl napadené rozhodnutí vydáno. Konkrétně jde o větu, která říká, že *„doba zajištění se podle § 124 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb. stanovuje na 90 (devadesát) dnů...“*
9. Ve vztahu k této námitce odkázal na komentářové názory k ustanovení § 68 odst. 2 správního řádu. Žalobce zdůraznil, že zvláště u rozhodnutí o zajištění je třeba brát zvláštní ohled na přesnost a soulad s právními předpisy. Správné právní ustanovení § 124 odst. 3 ZPC nebylo uvedeno ani ve výroku napadeného rozhodnutí, ani v jeho odůvodnění, což způsobuje jeho nepřezkoumatelnost.
10. Ve druhém žalobním bodě žalobce uvedl, že pokud byla doba zajištění stanovena na 90 dnů, mělo být ze strany žalované konkrétně uvedeno, jaké dílčí kroky bude třeba činit během této doby a jaká je jejich časová náročnost. Odkázal přitom na rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 41 A 21/2021-32.
11. Žalobce dále uvedl, že zajištění v délce 90 dnů podle jeho názoru neumožňuje dostatečný soudní přezkum v rozumných intervalech tak, jak toto právo vyplývá z čl. 5 odst. 4 EÚLP. Odkázal v tomto ohledu na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 17/2012 a sp. zn. 7 As 97/2012-26 a další judikáty, z nichž plyne důraz na periodicitu přezkumu rozhodnutí o zajištění (viz k tomu zejm. rozsudek č. j. 6 Azs 170/2019-50 ze dne 13. 11. 2019).
12. Dále žalobce poukázal na to, že pokud žalovaná nedokáže přesněji odhadnout délku trvání jednotlivých úkonů, je třeba z opatrnosti stanovit kratší dobu zajištění. Žalované nic nebrání při splnění zákonných podmínek takové zajištění následně prodloužit. Žalovaná tak pochybila, pokud stanovila délku trvání zajištění na 90 dnů, neboť tak ho prakticky zbavila práva na soudní přezkum zajištění v rozumných intervalech.

IV. Vyjádření žalované

13. Ve svém vyjádření žalovaná shrnula průběh správního řízení o uložení správního vyhoštění a důvody k vydání napadeného rozhodnutí.

14. K žalobním námitkám uvedla, že vyhodnotila jednání žalobce jako ohrožující výkon uloženého správního vyhoštění, neboť na území ČR, resp. členských států EU, vstoupil ilegálně a v úkrytu nákladního automobilu a bez jakéhokoliv dokladu totožnosti.
15. Doba zajištění v délce 90 dnů (tzn. v polovině zákonného rozpětí) není s ohledem na uvedené okolnosti podle žalované nepřiměřená. Úkony spojené s ověřením totožnosti osoby žalobce na Velvyslanectví Indické republiky v Praze a následném vyřízení dokladů k vycestování si podle znalosti žalované vyžádají nezbytný čas, a to obzvláště v době trvání opatření v souvislosti s nemocí Covid-19.
16. Žalovaná podotkla, že žalobce byl poučen o možnosti podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, ale neučinil tak. Zároveň zdůraznila, že si je vědoma povinnosti respektovat základní lidská práva a svévolně by nepřistoupila k omezení osobní svobody žalobce.

V. Posouzení věci krajským soudem

17. O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) a ve smyslu § 172 odst. 5 ZPC ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal v posuzované věci nařízení jednání jako nezbytné.
18. Napadené rozhodnutí tedy krajský soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného k datu vydání napadeného rozhodnutí, který je zachycen ve správním spisu žalované.
19. Ze **správního spisu** vyplývá, že žalobce byl podle úředního záznamu ze dne 2. 10. 2021 i se třemi dalšími cizinci (státními příslušníky Indie), kteří bez vědomí řidiče v SR nastoupili do přívěsu nákladního vozu nezjištěné značky, s nímž přejeli na území ČR. Po zastavení vozidla vystoupili a šli asi 5 km pěšky, až uviděli hlídku Policie ČR, které se přihlásili. Téhož dne bylo zahájeno řízení o uložení správního vyhoštění.
20. Z protokolu o výsledku ze dne 2. 10. 2021 vyplývá, že žalobce uvedl následující skutečnosti. Odjel z Indie proto, že měl obavy o svůj život. Jeho otec byl zabit při nepokojích v Indii. Cílem bylo dostat se kamkoliv do EU, kde chtěl pracovat. Při výstupu z kamionu nevěděl, že je v ČR. Chtěl se dostat do uprchlického tábora. Nikde cestou v EU nežádal o azyl. Cestovní doklad nechal v Bělehradě (Srbsko). Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí o zajištění ze dne 3. 10. 2021. Téhož dne také bylo vydáno rozhodnutí o uložení správního vyhoštění žalobci podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 ZPC s tím, že doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, byla stanovena v délce 3 let.

21. Rozhodnutím ze dne 3. 11. 2021, č.j. KRPZ-100257-47/ČJ-2021-150026-SV žalovaná ex offio rozhodla o opravě zřejmé nesprávnosti ve výroku napadeného rozhodnutí, kde opravila ve větě vedlejšího ustanovení výroku týkající se stanovení doby zajištění na 90 dnů údaj o právním ustanovení na výslednou citaci § 125 odst. 1 ZPC místo původního § 124 odst. 1 ZPC. Žalovaná dne 15. 10. 2021 zaslala Ředitelství cizinecké policie ČR žádost o zjištění totožnosti cizince.
22. Žaloba je důvodná.
23. Krajský soud úvodem shrnuje, že žalobce byl v předmětné věci zajištěn za účelem jeho správního vyhoštění ve smyslu ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) ZPC. Podle tohoto ustanovení platí, že *„Policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.“*
24. Krajský soud uvádí, že důvody pro zajištění cizince podle tohoto ustanovení beze zbytku naplněny. Žalobce nedisponoval žádným cestovním dokladem a v řízení projevil (byť spíše nepřímou) svůj úmysl dobrovolně nevycestovat zpět do Indie a setrvat na území členských států EU (bez konkrétní preference). Zjištěný skutkový stav svědčí o tom, že se v jeho případě jedná o ilegální migraci do EU s ekonomickou motivací za účelem obstarání lepšího výděлку. Ve věci bylo vydáno rozhodnutí o uložení správního vyhoštění, které nabylo právní moci. Žalovaná v tomto ohledu vyhodnotila situaci zcela náležitě, pokud shledala naplnění pojmových znaků skutkové podstaty zajištění obsažené v § 124 odst. 1 písm. b) ZPC, což také přezkoumatelně zdůvodnila. Žalobce pak tímto směrem žádné konkrétní žalobní námitky nevzněl.
25. Ohledně namítané nepřezkoumatelnosti výroku napadeného rozhodnutí se krajský soud s námitkami žalobce neztotožnil. Žalobce sice správně poukázal na to, že ve výroku napadeného rozhodnutí bylo chybně uvedeno ustanovení, podle něhož se určuje doba zajištění (jednalo se správně o ustanovení § 125 odst. 1 ZPC a nikoliv § 124 odst. 1 ZPC, in eventum o žalobcem odkazované ustanovení § 124 odst. 3 ZPC). Krajský soud však nemá za to, že tato zjevná nesprávnost číselného označení aplikovaného ustanovení způsobuje nepřezkoumatelnost. Předně v odůvodnění se již uvádí ustanovení § 125 odst. 1 ZPC, podle něhož byla doba zajištění skutečně stanovena, a dále také je potřeba zdůraznit, že chybně uvedené ustanovení § 124 odst. 1 ZPC obsahuje samotné skutkové podstaty zajištění cizince. Materiálně vzato zde tedy nebyla možná záměna či mýlka a jde pouze o mechanickou chybu v psaní (překlep). Jako taková byla i tato chyba žalovanou opravena samostatným rozhodnutím o opravě zřejmé nesprávnosti ze dne 3. 11. 2021. Za této situace krajský soud shrnuje, že předmětná vada napadeného rozhodnutí nezakládala jeho nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.].

26. Žalobce namítl především nepřezkoumatelnost stanovení doby zajištění a odkázal přitom na relevantní judikaturu. Z platné právní úpravy soudního přezkumu správní soudy již dříve dovodily jisté pochybnosti ohledně jejího souladu s požadavky na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění vyplývajících z čl. 36 ve spojení s čl. 8 Listiny základních práv a svobod nebo čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv (EÚLP). To vedlo Nejvyšší správní soud k podání návrhu na zrušení § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců (návrh ze dne 6. 8. 2019 v řízení sp. zn. 8 Azs 26/2018, řízení před Ústavním soudem se vede pod sp. zn. Pl. ÚS 12/19; doposud v této věci rozhodnuto nebylo). Předmětné ustanovení je problematické z toho důvodu, že časově omezuje možnost podání žádosti o propuštění ze zařízení. Krajský soud v tomto ohledu souhlasí se žalobcem, že tato úprava může v určitých případech znemožňovat přístup k průběžné soudní kontrole zákonnosti zajištění.
27. Zároveň však platí, že ze zákona o pobytu cizinců, ani z návratové směrnice nelze dovodit hranici maximální délky doby prvotního zajištění. Konkrétní maximální délku zajištění nestanoví ani judikatura Evropského soudu pro lidská práva k čl. 5 odst. 4 Úmluvy. Přiměřenost stanovené doby zajištění je vždy třeba zkoumat s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem případu. Otázkou tedy je, zda v předmětné věci byla délka doby zajištění stanovená na 90 dnů nejen zákonná, ale i přiměřená okolnostem případu. Žalovaná může potřebnou dobu odhadnout, ale pak je třeba, aby byla doba zajištění spíše kratší a umožňovala častější přezkum v případě iniciativy žalobce (srov. obdobně rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 8. 2021, č.j. 41 A 21/2021-32).
28. Krajský soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79, přístupný na www.nssoud.cz. Podle něj je nutné uvést „*jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu). Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoliv paušálním odhadem.*“
29. Krajský soud má za to, že v napadeném rozhodnutí žalovaná vycházela pouze z paušálního odhadu (i když možná nikoliv zcela mimoběžného), že zjištění (ověření) totožnosti žalobce u Velvyslanectví Indické republiky skrze ŘSCP Praha bude „trvat dlouho“, což žalovaná vyjádřila délkou doby zajištění 90 dnů. Konkrétnější odůvodnění vztahující se k jednotlivým fázím tohoto procesu však z napadeného rozhodnutí seznat nelze. Za této situace by tedy bylo na místě, aby byla doba zajištění stanovena v kratším intervalu s tím, že podle vývoje komunikace ŘSCP Praha s Velvyslanectvím Indické republiky bude v případě potřeby (nutnosti) dále prodloužena o potřebný interval. Tuto komunikaci, která byla započata žádostí žalované ze dne 15. 10. 2021, je třeba dokumentovat řádně ve správním spisu. Je povinností žalované, aby po celou dobu trvání zajištění zkoumala jeho oprávněnost, tzn. zda trvají důvody pro zajištění cizince. V případě prodloužení doby zajištění pak svědčí žalobci opět právo na opravný prostředek ke správnímu soudu.

30. Krajský soud tedy shrnuje, že žalovaná stanovila délku doby zajištění nepřiměřeně dlouhou zjištěným okolnostem případu, aniž by měla podpůrné indicie o tom, že ověřování totožnosti a zajišťování náhradního cestovního dokladu skutečně takto dlouho potrvá. Z obvyklé správní praxe jiných orgánů žalované je krajskému soudu známo, že v podobných případech bývá aplikována kupř. doba 60 dnů jako odpovídající a ještě přiměřená (srov. kupř. rozsudek zdejšího soudu ve věci sp. zn. 33 A 38/2021). Zjednodušení situace zajišťujícího orgánu nemůže být legitimním cílem při stanovení délky doby zajištění cizince.

VII. Závěr a náklady řízení

37. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku. V dalším řízení je žalovaná povinna respektovat závazný právní názor krajského soudu obsažený v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)
38. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšnému žalobci žádné náklady řízení nevznikly, tudíž mu soud jejich náhradu nepřiznal. Žalovaná v řízení nebyla úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 18. listopadu 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.